І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюру: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 49. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1967 No. 49. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

П'ятниця, 17 березня, 1967

В АМЕРИЦІ

ЛАТИНСЬКІ АМЕРИКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ не вдоволені з того, що президент Джансон запропонував Конґресові схвалити для них тільки 1.5 більйона дол. на протяг п'ятьох років. В приватних розмовах представники 17-ох латино- американських країн заявляли, що американська допомога рішуче замала. Асистент державного секретаря Лінкольн Ґордон, який діє у Монтевідео, Уруґвай, як особистий представник президента Джансона, конферував окремо з поодинокими представниками американських країн, вияснюючи становище ЗДА в цій справі. Представники латинських держав сподіваються, що ЗДА збільшать свою допомогу Західній Півкулі.

СЕРКЕТАР РІЛЬНИЦТВА ОРВІЛЛ Л. Фрімен, зізнаючи в Палатній Рільничій Комісії, просив Конґрес допомогти цій частині населення, яка не має подостатком харчів. Фрімен домагався, щоб харчову допомогу у формі марок зробити постійною та щоб поширити докормлювання дітей незаможних батьків. Незаможні особи дістають марки, за які в деяких крамницях можуть діставати харчі. З цієї допомоги користають коло двох мільйонів осіб у 875-ох районах. Тепер на цю допомогу можна видати річно до 200 мільйонів дол. Вона має скінчитися 30-го червня 1967. Уряд пропонує продовжити її, як довго буде треба, і видавати на неї стільки, щоб всі потребуючі могли з неї користати.

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ПЕРЕСЛАВ до Конґресу законопроєкт про відтягнення з обігу всіх тих банкнотів, підкладом яких є срібло. Згідно з цим проєктом за доляри, підкладом яких є срібло, можна буде дістати срібло до року після того, як буде схвалений в цій справі закон. Вони матимуть вартість і після того реченця, але за них не можна буде дістати срібло, як це є тепер. Інший пункт цього закону дає право секретареві скарбу частину цих долярових банкнотів знищити і цим способом звільнити те срібло, що є їх підкладом, та вжити його для промислових цілей. Це зможе статися зараз після важности закону про „срібні" банкноти.

МИШИҐЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР Джордж Ромні, можливий республіканський кандидат на президента в 1968-му році, плянує відвідати Південний В'єтнам та кілька інших південно-азійських держав. Ромні сказав, що як довго ведеться війну у В'єтнамі, так довго буде зменшуватися популярність президента Джансона. Мишиґенська Стейтова Леґіслятура має закінчити працю коло 1-го липня, і після того мала б відбутися подорож губернатора Ромні на Далекий Схід. Покищо не подається подробиць про цю подорож. Дехто гадає, що вона відбудеться аж восени цього року.

В МІСТІ БРАЗИЛІЯ, В СТОЛИЦІ держави цієї ж назви, 15-го березня відбулася інавґурація нового президента Артура да Коста е Сільвії. Він буде 22-им президентом Бразилії. 64-річний маршал армії і колишній міністер війни да Коста е Сільва відобрав урядування від свого попередника Гумберта Кастеля Бранка. Інавґурація відбулася в новій столиці, яка називається Бразилія. Новий президент хвалив президента Бранка, який утвердив демократизм у Бразилії після того, як нагнали з президентури Ґуляртa, який вів прокомуністичну політику. Новий президент зорганізував 18-членний кабінет міністрів, половину з якого творять військовики.

У СВІТІ

ВІЙСЬКО ПЕРЕЙНЯЛО ВЛАДУ У КАНТОНІ В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ. Те саме сталося в провінції Сінкіян, у Внутрішній Монголії та вже раніше — у Пейпінґу. Комуно-китайське військо, здається, вірне радше Мао Тсе-тунґові і військовому міністрові Лінові Піяо, ніж їх партійній опозиції. Не вважаючи на ніби послаблення „культурної революції", у Пейпінґу відбулися знову вуличні демонстрації, зорганізовані очевидно урядовим апаратом, проти віце-прем'єра і міністра хліборобства, члена Політбюра Тан Че-ліна, який ніби займає „буржуазно-реакційне" становище.

ІНДІЙСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ЛІДЕР Д-Р РАМ МАНОГАР ЛЕҐІЯ ТВЕРДИТЬ, що Светлана Сталіна заявила йому неоднократно, що вона „ненавидить політику". Леґія познайомився з Светланою в Москві 1965 р. та стрічався з нею після її приїзду до Індії, коли-то вона в грудні мин. року привезла урну з попелом свого останнього чоловіка, індійського комуніста Сінґа. Індійський уряд відмовив права азилю Светлані і вона лякалася, що індійці видадуть її Совєтам. Светлана виявила Леґії, що її батько, Сталін, кількакратно вдарив її за те, що вона вийшла заміж за жида Морозова, якого Сталін не терпів. Все ж, Морозов пережив всі „чистки" і є тепер професором в Москві, а Светлана мала після нього ще 3-ох чоловіків.

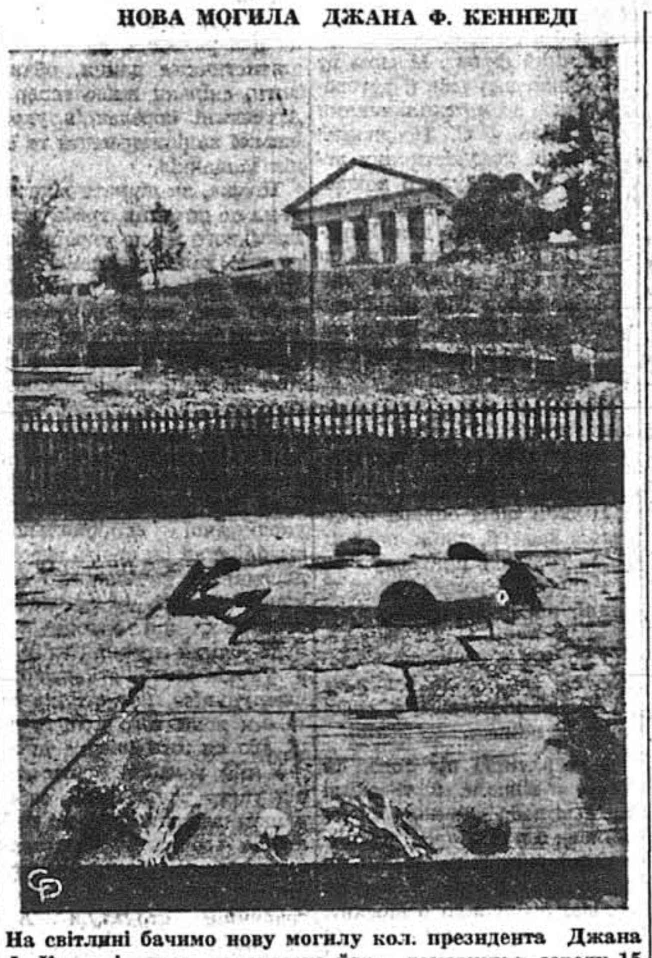
АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ГЕНРІ КЕБОТ ЛАДЖ СПЕРШУ ВІДРАДЖУВАВ президентові Джансонові запрошувати на нараду на Ґуамі південно-в'єтнамського прем'єра Нґуєна Као Кі, щоб не подавати враження, що Америка стідомо підвищує престиж того в'єтнамського діяча, як кандидата на виборного президента. Але перемогла думка, що не лицює, щоб на нараді, яка має рішати про дальшу політику Америки супроти В'єтнаму, не було в'єтнамського лідера.

НОВОПРИЗНАЧЕНИЙ АМБАСАДОР ЗДА ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ЕЛСВОРТ БУНКЕР Є найстаршим активним дипломатом після Аверелла Гарримана: Гарриман має 75 років, а Бункер 72. Він був амбасадором в Арґентині, Італії, Індії і Непалі та посередничав в голландсько-індійському конфлікті, в якому признав рацію Сукарнові, і в Домініканському конфмікті. В січні цього року одружився з американською амбасадоркою Кароль Лейз в Гімаляйській країні Непалі і від того часу жив в столиці Непалю Катманду.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУВАВСЯ впродовж кількох годин під проводом президента де Ґолля над значенням і наслідками останніх парляментарних виборів, в яких урядовий бльок дістав всього на 1 голос більшости над опозицією в новому парляменті. Від кругло 100 виборчих округ прийшли скарги, що їх розглядає окрема 9-членна Конституційна Рада. Президент де Ґолль буцімто огірчений вислідом виборів, але зберігатиме владу далі. Він ще не висловився прилюдно про вибори.

ЄМЕНСЬКІ РОЯЛІСТИ ПОРОЗУМІЛИСЬ знову з республіканцями щодо спільного фронту в боротьбі за незалежність від Єгипту, що підтримує республіканський режим, і від Савді Арабії, яка фінансує роялістів. Однак в обох таборах є фанатики, які того порозуміння не хочуть визнати.

НОВА МОГИЛА ДЖАНА Ф. КЕННЕДІ

На світлині бачимо нову могилу кол. президента Джана Ф. Кеннеді, куди перенесено його домовину в середу 15 березня з давньої провізоричної могили, віддаленої за 20 стіп. На тій церемонії, що відбулася о годині 7 ранку, були приявними президент Джансон з дружиною та найближчі члени родини Кеннеді — вдова по ньому, брати, сестри, швагер. Посвячення перевів кардинал Кушінґ з Бостону. Домовину перенесено ніччю, за кілька годин перед тією офіційною церемонією, що її зберігано в тайні. Тому й обрано таку вчасну годину, щоб оминути великої маси людей, які напевне збіглись би на таку церемонію. В той час йшов теж рясний дощ. Вся церемонія тривала коло 15 хв.

Президент заявляє, що виплачуються кошти розвідчої служби сателітів

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив у промові в Теннессі, що розвідча служба, яку виконують американські сателіти, що кружляють довкола Землі, вдесятеро управедлевлюють ті всі кошти, які видається на досліди космічних просторів. Внаслідок цієї розвідки сателітів, казав Президент, „я знаю, скільки керованих ракет має наш ворог". Ця заява Президента матиме вплив на ті дебати, які відбудуться в Конґресі в справі продукції протиракетної зброї. Деякі військовики та численні члени Конґресу домагаються, щоб ЗДА почали думати про розміщення протиракетної зброї у відповідних місцях цієї країни, якщо не дійде до швидкого порозуміння в справі припинення змагань із СССР в ділянці протиракетної зброї. Недавно Президент повідомив, що СССР вже розмістив свою протиракетну зброю у важливих місцях СССР. Президент повідомив також, що СССР виявив охоту припинити змагання в цій ділянці, але досі ще не дійшло до порозуміння.

Продукція зменшується, але число безробітних без зміни

Вашинґтон. — Федеральна Резервова Рада повідомила, що в лютому ц. р. значно зменшилася промислова продукція, але це зменшення не мало впливу на число затруднених робітників, і число безробітних в лютому становило 3.7 відсотка, таке саме, як в січні 1967 р. Продукція вже другий місяць зменшується майже у всіх промислах і в копальнях. В лютому зменшення продукції виносило 2.1 пункту, це значить на 1.3 відсотка в індексі промислової продукції. Цей індекс, — це найкращий показник стану економіки. В лютому він він становив 155.9 відсотка в порівнянні з пересічним станом продукції в 1957-1959 роках. Та Департамент Праці одночасно повідомляє, що число безробітних в лютому становило 3.7 відсотка всіх робітничих сил країни, і було таке саме, як в січні ц. р. Але Департамент Праці подає деякі дані, які свідчать про те, що економіка цієї країни сповільнює темп свого збільшення. І так число промислових робітників в лютому ц. р. зменшилося на 65.000, але в загальному це не мало впливу на зменшення числа затруднених, бо збільшилося число затруднених в інших ділянках, і становило рекордове число для лютого 65,500,000. Зменшилося число тижневих годин праці фабричних робітників, яке в лютому місяці виносило 40.3 годин. Число безробітних виносило 3.200 000, в чому повнолітніх чоловіків було 1,300,000, повнолітніх жінок — 1,100,000, а число безробітних неповнолітніх виносило 750.000.

Палатна Комісія схвалила податкові полегші для промисловців

Вашинґтон. — Палатна Комісія Способів і Засобів 15-го березня схвалила злібералізовану урядову пропозицію в справі податкових полегш для тих промисловців, які роблять інвестиції в свої бизнеси. Ці податкові полегші скасовано в листопаді минулого року, щоб сповільнити темп збільшування економіки та спинити інфляційний тиск. Тепер Уряд запропонував Конґресові скасувати це обмеження та привернути бизнесменам право відтягати від оподаткування частину сум, що їх видається як інвестиції в будову нових фабрик та на нове фабричне влаштування. Згідно з урядовою пропозицією бизнесмени мали б мати зменшені податки на $1.3 більйона річно, а Комісія Способів і Засобів схвалила такий проєкт, згідно з яким промисловці зискають на зменшених податках коло $1.8 більйона. Новий закон про ці податки має обов'язувати з датою взад, вже від 9-го березня, коли Уряд вніс законопроєкт в цій справі. Члени Конґресу прихильно ставляться до цієї урядової пропозиції, але вони не погоджуються з тим, що Уряд не закинув пляну збільшити прибуткові податки на 6 відсотків. Члени Конґресу твердять, що Уряд не є послідовний, бо в одному пункті зменшує податки, а в іншому хоче їх збільшувати.

Де Ґолль потвердив приналежність Франції до Атлантійського Союзу

Париж. — Французький президент Шарль де Ґолль прославляв в четвер 16 березня ц. р. „армії 15-ох країн, які були і є союзниками". Він зробив це у тості під час бенкету у честь головного команданта збройних сил Атлантійського Союзу (НАТО) генерала Лаймена Лемніцера, американця, і команданта збройних сил у Середній Европі генерала Иогана Адольфа фон Кільмансеґґа, німця. Перед тим, вполудне того самого дня, на церемонії біля Дому Інвалідів ш. де Ґолль прийняв дефіляду військ і удекорував генерала Лемніцера найвищим орденом, яким Франція може відзначити чужинця, Великим Хрестом Почесної Леґії. Де Ґолль обняв Лемніцера й поцілував його в обидві щоки. шоссти, який раніше той до- На тій церемонії, влаштованій з нагоди перенесення головної квартири НАТО з Парижа до Бельгії й ліквідації всіх американських військових баз на терені Франції, були приявні всі члени французького уряду під проводом прем'єра Жоржа Помпіду. Під час вечірнього бенкету де Ґолль заявив у своїй промові, що хоч „внаслідку рішення Франції" перенесено головні квартири і бази Атлантійського Союзу до інших країн, проте „це не має впливу на високу пошану і глибоку приязнь, яку маємо супроти тих великих союзних лідерів". Зокрема де Ґолль прославляв генерала Кільмансеґґа. — Внаслідок вимоги де Ґолля всі влаштування НАТО мали евакуюватись з французької території до 1 квітня цього року. Та евакуація вже майже цілком переведена і головні квартири НАТО, його европейського командування, дослідний Інститут та морська база перенесені до Бельгії, Голляндії, Західньої Німеччини та Італії. Франція, яка відкликала з НАТО всі свої збройні сили, все ж не виступила з НАТО, як політичного Союзу, а вимагає тільки реорганізування того Союзу. Уряд отягався з пред'явлен-, що й тепер переводиться.

Ніксон був у Папи — в Мосвкві прийняли його холодно

Москва. — Колишній віцепрезидент і невдачний республіканський кандидат на президента Ричард М. Ніксон прибув в четвер 16 ц. м. до Москви, але на летовище не вийшов йому назустріч ні один представник совєтського уряду. Привітав його тільки американський амбасадор Лювеллин Томпсон, гостем якого буде Ніксон за час свого короткого перебування в СССР. Ніксон висловив жаль з приводу відмови совєтського уряду прийняти його на розмову. „Видно — заявив Ніксон — що уряд, який не визнає у себе ніякої опозиції, не признає її також у чужих державах". Зрештою, він ствердив, що добрі відносини між ЗДА й Совєтами необхідні для збереження миру у світі. До Москви Ніксон прилетів безпосередньо з Риму, де він був на 45-хвилинній авдієнції у Папи Павла VI. Ніксон признав, що в розмові з Папою заторкнено також проблему В'єтнаму й шанси миру. Він прославляв знання міжнародних справ у Папи. Ніксон мав теж розмову з італійським прем'єром Альдо Моро. З Москви він збирається поїхати до Букарешту і Праги: ціллю його приватної подорожі є зібрати авторитетні інформації від американських амбасадорів в різних столицях щодо становища даних держав до різних актуальних міжнародних проблем. Польський уряд відмовив йому візи, мабуть тому, що поляки в масі ставляться до Ніксона дуже приязно.

Сенат ратифікував консулярний договір з Совєтами

Вашинґтон. — Сенат ратифікував в четвер 16 березня 1967 консулярний договір з Совєтським Союзом 66 голосами проти 28, себто тільки трьома голосами більше, як потрібні дві третіх голосів. Той договір був підписаний вже три роки тому, але в Сенаті була завжди така сильна опозиція, що Уряд отягався з пред'явленням його в минулому році до ратифікації. Ратифікація стала запевненою, коли лідер республіканської меншости сенатор Еверет Діркcен, який раніше той договір поборював, змінив своє становище і заявив, що буде голосувати за нього. Все ж, впродовж восьмиденної дебати кілька республіканських сенаторів зголосили низку поправок і застережень, з яких кожне могло було вбити договір, однак всі ті внески були відкинені. Уряд дуже наполягав на ратифікування договору, зробивши з нього таким чином неначе символ „мостів" між Сходом і Заходом та доказ співпраці між ЗДА й СССР також під час В'єтнамської війни. Тепер той договір пішов на підпис Президента і щойно тоді він буде ратифікований Америкою. Совєти ще його не ратифікували, ждучи на виявлення становища Америки.

Сподіваються великого розливу річок в Україні

За повідомленнями газети „Молодь України" від 11 березня та інших київських газет, внаслідок великих снігів і глибоко промерзлого ґрунту, цього року в УССР сподіваються великого розливу рік. Дотепер вода в ріці Дністер піднялась на небувалу за останні 30 рр. височину в 6-7 метрів, велика частина міст Сороки, Рибниця біля Кам'янки й ін. терплять від повені, „вода заблькувала населені пункти". На Дністрі довелося навіть бомбардувати затори з криги. Великих розливів чекають на річках: Рось, Самара, Вовча, Ворскло, Псьол, у басейні Північного Дінця. Рівень ріки Десни вже піднявся вище, як на 5 метрів, вода позаливала деякі села. Крім того рівень води у Дніпрі в північній смузі протікання, біля Смоленську — вже піднявся вище 9-ти метрів, тож можна сподіватись справді катастрофічного розливу Дніпра в Україні. Багато турбот викликає водоймище Дубосарської гідроелектростанції: воно здатне прийняти велику весняну воду, перепускаючи її в нижню частину водостоку, „але тоді виникає загроза затоплення інших районів".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КОНЦЕРТ „ДІТИ — ДІТЯМ"

Вінніпеґ. — З ініціятиви Філії Суспільної Служби Українок Канади, тут відбудеться 16-го квітня, в авдиторії УНО великий концерт під назвою „Діти — дітям". Увесь прибуток з того великого концерту буде переданий незаможним українським дітям у Канаді та в інших країнах поселення українців, як Писанка на Великдень. У концерті візьмуть участь мистці співу, декляматори, кілька українських оркестр, а між виконавцями найбільше буде дітей та молоді.

72-ЛІТНІЙ МИКОЛА ГЛАВАЧ ВИСВЯТИВСЯ НА СВЯЩЕНИКА

Мюнхен. — Як повідомила газета „Християнський Голос", наприкінці минулого року тут був висвячений Їх Преосвященством Кир Платоном на священика Української Католицької Церкви 72-річний диякон Микола Главач і 11-го грудня відправив свою першу Святу Літургію в каплиці, на оселі Людвіґсфельд. Отець М. Главач походить із села Сільця, Дрогобицького повіту. Він був в УСС, а потім в УГА, брав активну участь у Визвольних Змаганнях. Як інженер - будівельник, працював за фахом в Арґентині та в ЗДА, у 1963 р. повернувся до Зах. Німеччини, де студіював Богословію та був висвячений на священика.

ВЕЧІР У ЧЕСТЬ ЮХИМА МИХАЙЛОВА В ДІТРОЙТІ

Інститут Української Культури в Дітройті влаштовує тут Академічний Вечір, присвячений творчості мистця - символіста Юхима Михайлова (1885-1935), уперше з висвітленням кольорових діяпозитів його творів. У програмі: Юрій Тис — Вступне слово. Михайло Дмитренко — Зустрічі з Юхимом Михайловим, та пояснення до висвітлюваних творів. Вечір при чаю відбудеться в суботу, дня 18 березня 1967 р. в залі УНКлюбу „Орлик" при вул. Конант ч. 9740. Початок в годині 7:00 вечером.

ДОПОВІДЬ ПРО ПОЛЬСЬКО - УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ В 1920 РОЦІ

Ню Йорк. — Польський Інститут ім. Йосифа Пілсудського в Америці заповів на п'ятницю 17 березня, коли друкується це число, доповідь проф. Петра Вандича на тему „Польсько - українська співпраця в 1920-му році". Місце доповіді в Домі Костюшкової Фундації, 15 Схід 65 вулиця в Ню Йорку.

К. ШОНК - РУСИЧ ДЕМОНСТРУВАТИМЕ В СУБОТУ ДЛЯ МОЛОДІ ТЕХНІКУ ЕМАЛІЙ

Ню Йорк. — Виставка мозаїк та емалій Константина Шонк - Русича, що відкрилась 12 березня в залі Українського Літературно - Мистецького Клюбу на 2-й Евню ч. 149 і триватиме до 26 березня, притягає багатьох відвідувачів, особливо української молоді, як також і американських глядачів. У п'ятницю мистець демонструватиме техніку виготовлення емалій спеціяльно для молоді, що цікавиться такою історичною технікою, відомою в Україні ще за княжих часів і згодом призабутою.

ТРИ ДОПОВІДІ НА СІЛЬСЬКО - ГОСП. ТЕМИ

Милвил, Н. Дж. — Д-р Іван Кундич з Рутґерс Університету прочитає 3 доповіді на тему: „Хвороби свійських птиць" — 20 березня, „Ведення господарства свійських птиць" — 27 березня, „Збут яєць" — 3 квітня. Лекції - виклади відбуватимуться в приміщенні Українського Народного Дому, (проти Укр. Кат. Церкви) — Кармель Дорога, Милвил, Ню Джерзі. Початок: 8-ма година вечора.

В нарадах католицьких організацій на острові Мальта українських католиків репрезентував проф. В. Янів

Мальта. (В. Я.) — В неділю 12 березня тут закінчився імпозантний конґрес місцевої Католицької Акції, в рамцях якого радили окремо жіноча і чоловіча секція. Для піднесення значення конґресу і для надання йому більш урочистого характеру, місцеві провідники запросили Центральний провід Міжнародної Федерації католицьких чоловіків „Унум омнес", щоб він скликав на Мальті засідання Головної Ради федерації, яке відбулося в модерному будинку Університету оо. Єзуїтів в днях 10 - 12 березня. Засідання радило головним чином над найближчими загальними зборами, які мають відбутися в жовтні б. р. у зв'язку з III-ім Світовим Конґресом світського Апостольства. В засіданні узяли участь представники Англії, Італії, Мальти, Німеччини, Польщі, Франції, України та Швайцарії. Україну репрезентував проф. д-р Володимир Янів, який був запрошений персонально, але очевидно завдяки тій позиції, яку зумів добути український Христ. Рух у висліді багаторічної праці на міжнародному форумі. Проф. Янів відразу на першому засіданні поставив питання рівнорядности прав екзильних груп, зокрема якщо вони репрезентують спільноту, яка не може вислати на конґрес делеґації із рідних земель. Виступ українського делеґата стрінувся із симпатіями і повним зрозумінням, і присутні обіцяли підтримати українців в центральних органах у Римі.

Наради мали дуже багате обрамування, делеґати Головної Ради були прийняті місцевим архиспископом — митрополитом, міністром виховання й туризму, спископом - помічником. Вони відвідували музеї, історичні пам'ятки, давню столицю Мальти (Мдіну), харитативні улаштування катол. Акції тощо, і були принимані на спеціяльних бенкетах.

На кінець взяли вони участь в урочистому закритті мальтанського конґресу, і делеґати народів переслідуваної церкви з Польщі і України, були спеціяльно представлені, а їхні виступи перед бл. 700 керівниками католицької Акції Мальти були зустрінуті оваційно. Окремо треба ще згадати виступ польського делеґата (графа Яна Юндзілл-Балінського) з гарно опрацьованою й дуже об'єктивною доповіддю про положення Церкви під комуністичними режимами. Доповідь відбулася для питомців місцевої семінарії і згромадила до 150 слухачів. Вечір для питомців був так улаштований, що й на ньому промовляли представники національних груп, а в їх числі і проф. В. Янів.

Ціла гостина була пройнята незвичайною сердечністю, дуже характеристичною для мальтанців, які зберегли чимало найкращих чеснот давніх мальтанських лицарів. В цілому треба сказати, що рідко коли можна було на міжнародній зустрічі стільки зробити для української справи, як саме на Мальті, яка виявила багато зацікавлення для долі переслідуваної Церкви; м. ін. інформації про конґрес, наради Гол. Ради „Унум омнес", про поодинокі делеґації і їх виступи з'явилися в місцевій пресі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY. N.J. 07303

Страх перед атомовим шантажем

16 жовтня 1964 р., коли в комуністичному Китаї переведено перший вибух атомової енергії, постала реальна загроза, що в реакції багато інших держав прискорять заходи, щоб осягнути власну атомову зброю. Тому З'єдинані Держави заходились над прийняттям міжнародного договору про заборону поширення атомової зброї поза існуючим уже „клюбом атомових держав", який охоплює ЗДА, Британію, СССР, Францію і комуністичний Китай.

Текст такого договору проти поширення ядрової зброї складено на довготривалих таємних нарадах між ЗДА і СССР. Завершенням тієї співпраці були маніфестаційні гармонійні заяви головних представників ЗДА й СССР на 17-членній конференції роззброєння у Женеві 14 березня ц. р., Алексєя Рощіна й Вілляма Фостера у користь запляннованого договору проти поширення ядрової зброї. Однак, схвалення його натрапило на непередбачену перешкоду: американська й совєтська дипломатія діяли тут згідно з злощасною методою „про вас без вас", — не рахуючись з думкою неатомових держав. І такі найближчі, найсильніші союзники Америки, як Західня Німеччина, Італія, Японія — запротестували проти американсько - совєтського тексту договору, зголосивши два найголовніші застереження: що той договір перешкодить їхній ядровій технології, наставленій на мирові цілі, і що той договір залишить всі інші держави поза названими вгорі п'ятьма на ласку - неласку „п'ятьох великих", безборонних супроти совєтської чи комунокитайської атомової аґресії і виставлених на шантажеві погрози цих двох держав. Отож з опізненням Америка пустила в рух свою дипломатію, щоб заспокоїти опозиційно наставлених союзників.

Усі згадані опозиційні не-атомові країни мають рацію, коли не хочуть задля американської політики „східньо-західніх мостів" і концепції двоподілу світу на американську й совєтську сфери впливів — погодитись на ролю безборонного об'єкту політичного диктату й шантажевих погроз упривілейованих атомових країн. Слушність їхньої позиції потвердив Ричард Ніксон на пресовій конференції у Парижі, радячи неатомовим країнам вимагати конкретних зобов'язань збоку ЗДА й Об'єднаних Націй. Поширення атомової зброї на десять і більше держав збільшило б загрозу атомової війни. Але не є виходом із ситуації договір, який наче затверджує упривілейоване становище у світі Москви й Пейпінґу, а всі неатомові держави й народи наражає на їхній шантаж.

Промова шовініста

Виступаючи з передвиборчою промовою в Москві, генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв знову атакував уряд ЗДА за боротьбу проти комуністичної аґресії у В'єтнамі, уживаючи таких фраз на адресу Вашинґтону, як „звіряче обличчя імперіялістичного аґресора" тощо. З не меншою „відвагою" напав він і на вчорашнього „найбільшого друга" — комуністичний Китай, на Мао Тсе-тунґа і його кліку. Хоч цього разу Л. Брежнєв уже не згадував про вимагані Пейпінґом від СССР китайські землі, однак заявив: „Зневаження прав і гідности інших народів є проявом наймерзеннішого великодержавного шовінізму" . . .

У всій довжелезній промові цей сучасний володар імперії, з якої втекла навіть дочка попереднього „ясного сонечка", Л. Брежнєв лише раз згадав, що в СССР існують якісь народи, та й то з притиском підкреслив, що їх культури національні, але „батьківщина" — одна, що „скарбницю нашої культури створено на основі творчого взаємозбагачення культур усіх народів Радянської країни". Поза цим єдиним вийнятком, і то з підкресленням „взаємозбагачення", що означає просто — русифікацію, Л. Брежнєв раз - по - раз говорив про „наш народ", „радянський народ", „нашу батьківщину", „нашу країну" . . . Він навіть дав таку характеристику поняттю „радянський народ": „Радянський народ сьогодні — це більше як 12 мільйонів шістсот тисяч комуністів і комуністок, 23 мільйони комсомольців і комсомолок . . . це близько 80 мільйонів робітників і службовців, майже 27 мільйонів колгоспників". Така офіційна тенденція, такий єдинонеділимський курс найбільш шовіністичної централізаторської влади у найбільш тоталітарній світовій імперії, що немов на сміх зветься „Союзом". Ніяк не можна назвати „союзом" сковані неросійські народи, яких „під московським караулом" женуть до т. зв. комунізму ось уже майже півсторіччя. До чого догнали — проговорився і сам червоний наслідник дому Романових: „Вже майже 2 мільйони робітників і службовців у нашій країні перейшли на 5-денний робочий тиждень"!.. Отакого „успіху" досягли московські будівники тюрми народів у той час, коли на Заході, у „прогнилому" капіталістичному світі давно вже зобов'язує 5-денний робочий тиждень.

Степан Женецький

БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ В КИТАЇ І УКРАЇНА

Увесь світ стежить з великою увагою за ходом подій в комуністичному Китаї, де точиться завзята боротьба за владу, що є насправді боротьбою за дальший напрям політики цього комуністичного колоса.

У цій боротьбі китайські комуністи поділилися на два ворожі табори: з одного боку стоять прихильники диктатора Мао Тсе - тунґа, що їх очолює сам Мао і його міністер оборони Лін Піяо, з другого боку прихильники недавно скиненого червоною ґвардією президента, Лію Шао - чі.

Мао і його прихильників можна назвати націонал-комуністами, бо вони провадять таку політику, яка в першій мірі спрямована на користь Китаю — на розбудову його господарського, а головним чином мілітарного потенціялу. Мао докладає всіх зусиль, щоб піднести Китай до першої ранґи світових потуг, до яких тепер належать ЗДА і СССР, натомість група Лію Шао - чі заступає ідеї „чистого", інтернаціонального комунізму і на перше місце ставить поширення комунізму в світі, а щойно на другому місці справи Китаю.

Що Москва стала по стороні Лію Шао - чі, проти прихильників Мао, можна зрозуміти: китайські націонал - комуністи в першу чергу хочуть відібрати від СССР великі азійські терени, що їх заграбали були від Китаю московські царі. Натомість тяжко зрозуміти, чому також ЗДА стали по стороні Лію Шао - чі, коли цей табір є за поширення комунізму в цілому світі, отже і з Америці.

Який вплив може мати ця боротьба, а властиво її вислід на перспективи визволення України?

Поки почнемо обговорювати вплив боротьби за владу в комуністичному Китаї на українську визвольну справу, поставимо питання: чи те, що в сусідстві червоної московської імперії виросла велика потуга червоного Китаю, яка поруч величезного людського потенціялу починає скорим темпом розбудовувати свою мілітарну силу, а навіть уже має свою власну атомову зброю — є корисне, чи не корисне для України?

На нашу думку, те, що в сусідстві червоної московської імперії виросла велика потуга червоного Китаю, корисне для справи визволення України. Передусім треба мати на увазі, що Москва маючи перед собою загрозу червоного Китаю, не може на повну силу переводити московщення України та інших поневолених народів. А це тим більше, що керманичі червоного Китаю зручно використовують справу уярмлених народів у боротьбі з Москвою. Ясна річ, московські комуністичні ватажки, готуючись до можливої війни з Китаєм, не можуть дозволити собі насильним московщенням не - московських народів наставляти їх проти себе.

Наслідки небезпеки червоного Китаю для СССР уже позначилися на зміні національної політики московських шовіністів супроти поневолених народів, а в першу чергу України. Політику „злиття націй", заведення єдиної московської мови для всіх народів СССР, яку започаткував був Нікіта Хрущов, теперішні кремлівські вожаки поволі касують, принаймні сповільнюють темп її застосування. Це „давай назад" з політикою злиття націй і заведенням „двох рідних мов", а властиво насильним накиненням московської мови всім не - московським народам, яскраво виявилося на з'їзді Спілки Українських Письменників в листопаді минулого року в Києві. Це можна було вичути з промов деяких письменників, а навіть самого московського намісника в Україні, Шелеста. Кожному ясно, що всі ті критичні завваги, висловлені на з'їзді в сторону „старшого брата", були сказані за „порадою" Москви.

Оце „давай назад" напевно не є наслідком якоїсь „відлиги", „лібералізації" чи, як дехто з українців у вільному світі думає, „українськости" генерального секретаря ЦК КПСС, Леоніда Брежнєва та „президента" СССР Миколи Підгорного. Ця зміна в національній політиці Москви зайшла тільки і єдино внаслідок небезпеки війни з червоним Китаєм.

Загрозу війни вже зручно використали сателіти Москви, найперше Альбанія, а пізніше Румунія, які майже цілковито звільнилися з-під диктату московських комуністів. Також інші сателіти щораз більше звільняються з-під опіки Кремлю завдяки сварні між Москвою і червоним Китаєм. З тої загрози могли б скористати, зручно маневруючи між Москвою і Пейпінґом, також українські комуністи.

Щодо боротьби за владу в червоному Китаї, то в українському інтересі, згідно з відомою заявою „ворог мого ворога — мій приятель" є, щоб у тій боротьбі перемогли прихильники Мао Тсе - тунґа.

Та не тільки ця старовинна засада за це промовляє. За це промовляють також цілі, до яких змагають з одного боку прихильники Мао, а з другого — прихильники Лію Шао - чі.

Як ми вже сказали, прихильники Лію Шао - чі заступають ідею „чистого", інтернаціонального комунізму, а Мао Тсе - тунґа і його прихильників ми зачислили до націонал - комуністів.

Яка між ними різниця і яке відношення вона може мати до української визвольної справи?

Будучи „чистим", інтернаціональним комуністом, президент Лію Шао - чі і його прихильники виступають за єдність комуністичного руху, за єдиний комуністичний центр, який керував би світовим комунізмом. А це і є якраз те, чого бажає Москва. Значить, коли б у Китаї перемогли прихильники Лію Шао - чі, то вони, в ім'я комуністичної єдности, підпорядкували б червоний Китай Совєтському Союзові, і тоді Москва стала б знову „головою" комуністичного світу. А ставши наново керманичем світового комунізму, покерувала б так, щоб відвернути увагу 750 мільйонів китайців від захоплених московськими царями в Азії китайських земель і кинути їх у бій за здійснення комуністичної революції в інших частинах земної кулі.

Якби перемогли прихильники Лію Шао - чі, вони напевно погодилися б з московськими сатрапами і створили б з ними єдиний комуністичний фронт. Москва це знає, напевно вже й договорилася з прихильниками Лію Шао - чі. Поєднання цих двох комуністичних велетнів — це було б нещастям для цілого світу, а зокрема трагедією для України. Це був би один більйон людей (750 мільйонів китайців, плюс 250 мільйонів населення СССР), вивінуваний совєтською мілітарною технікою.

Ясно, що в такій ситуації, визволення України з-під московського панування стало б ще трудніше.

Цілком інша справа представлялася б, якби переміг Мао. Тоді він притиснув би Москву, щоб вона віддала ті землі, що їх заграбили московські царі. Є всі ознаки, що коли б Москва не віддала тих земель добровільно, то Китай намагався б відібрати їх війною.

І незалежно від того, чи Москва віддала б ті землі Китаєві добровільно, а чи рішилася б в їх обороні на війну, без огляду на те, як ця війна скінчилася б — це сильно послабило б Москву, а може навіть завдало б їй такого удару, що вона перестала б існувати як імперія.

Не треба боятися того, що коли у війні СССР з Китаєм переможуть китайці, то вони, як дехто з українців каже, займуть також і Україну. Такого роду побоювання цілком зайві. Терени московської імперії в Азії такі велетенські, що коли б китайці відібрали їх від москалів, то того життьового простору вистачило б для них цілковито, і їм непотрібно було б України.

Однак, в разі захоплення китайцями московських просторів в Азії всі українські поселення на Далекому Сході (Зелений Клин та інші) були б для України втрачені. В разі іншої причини розвалу московської імперії азійські терени, заселені українцями, могли б бути життьовим простором для українського народу, і туди можна було б спрямовувати надмір населення України. Коли ж ці терени захоплять китайці — вони, ясна річ, для нас будуть втрачені.

Та втрату цих азійських просторів можна було б рекомпенсувати в такий спосіб, що все українське населення з азійських просторів переселилося б в Україну на місце москалів і інших народів, що їх Москва поселила на наших землях, а які, порядком виміни населення, були б репатрійовані до країн їх походження.

Михайло Василик

ЧИСЛО УКРАЇНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЦІВ В АРҐЕНТИНІ

(1)

Скільки українців в Арґентині? Це питання цікавило й цікавить багатьох із нас, бож природним є, що людина цікавиться всім тим, що має пряме відношення до неї чи до спільноти, до якої вона себе зачисляє. Завдання цієї розвідки, на підставі статистичних даних, обчислити, скільки живе тепер в Арґентині поселенців української національности та їхніх нащадків.

Перше, як шукати відповіді на це питання, треба усталити, кого ми до української групи зачислятимемо. Чи тільки свідомих українців, тобто тих, котрі почувають себе приналежними до української нації і змагають до того чи принаймні бажають того, щоб український нарід міг жити незалежним життям на власній землі, — чи також тих, котрі, хоч і свідомі своєї приналежности до української національности, байдужі чи навіть ворожі до змагань національно свідомої частини, — чи врешті всіх тих, які мають хоч будь - який кровний зв'язок з українською етнографічною групою, без огляду на те, чи вони того хочуть чи ні, або чи того свідомі чи ні.

У цій розвідці братимемо під увагу третій стан, себто нашим завданням буде дослідити теоретично можливу кількість нашої етнічної групи та її питому вагу в демографічній структурі Арґентини.

I

Обчислити з математичною точністю, скільки є українських поселенців та їхніх нащадків в Арґентині, неможливо. Існує на те багато причин, а найголовніші з них такі:

— Урядова інтерпретація національної приналежности. При переписах населення тут, як і в інших країнах Нового Світу, береться під увагу не кровну спадковість особи для визначення її національности, а місце народження.

— Мішані подружжя і трудність, до котрої національности зачисляти їхніх дітей.

— Брак національної свідомости серед певної частини поселенців, головно серед тих, що приїхали до Арґентини 50 і більше років тому.

— Особлива трудність полягає в тому, що наші поселенці походять з держав багатонаціональних і тим самим, при в'їзді до Арґентини, вписувано їх тут за державною, а не національною приналежністю.

Приблизно ті самі труднощі в обчисленні кількости своїх поселенців мають чехи, словаки, поляки, білоруси та інші поселенчі групи, що походять із багатонаціональних держав. Єдиний вийняток становлять до певної міри жиди, у яких національність переважно ідентифікується з релігією. Тому, в разі потреби, робиться приблизні обчислення, які дуже часто зовсім відмінні у різних авторів. Наприклад, білоруси у своєму еспаномовному виданні „Білоруси в Республіці Арґентині" твердять, що кількість їхніх поселенців становила у 1947 р. 100 тис. Поляки у своїм виданні з нагоди 1000-ліття Польщі начисляють від 180 до 200 тисяч польських громадян, які проживають в Арґентині, з того: 45% жидів (83-90 тис.); 35% українців і білорусів (63-70 тис.) і 20% властивих поляків (36-40 тис.). В цьому обчисленні поляки, мабуть, взорувалися на муніципальному переписі, переведеному в Арґентині 1936 року, згідно з яким на всіх 41.500 польських поселенців було за віровизнанням: 67% жидів, 23% греко- і римо - католиків, 3% православних і 7% без жадної релігії. Логічно, що у застосуванні до цілого краю треба було відсоток жидів обнизити з тієї причини, що вони поселювались майже виключно по містах, тоді як інші національності осідали переважно на колоніях, щоб займатися сільським господарством.

Як основу для обчислення кількости українських поселенців в Арґентині ми братимемо національний склад тих держав, з яких вони походять, стосуючи при тому засаду математичної теорії можливостей. Ця теорія м. ін. каже, що в однакових умовинах шанси одиниці чи групи тих самих одиниць прямо - пропорційні до їх питомої ваги в цілості. Це значить, що коли ми вложимо, наприклад, в одну посудину 100 однакових кульок, з яких одна половина чорні, а друга білі, то кожна кулька матиме половину одної можливости бути вибраною навгад, а кульки одного кольору матимуть 50% усіх можливостей. Застосувавши цю теорію до відносного складу національностей певних держав та їхніх еміґраційних груп, можемо прийняти, як основну засаду, твердження, що національний склад еміґраційних груп засадничо прямо - пропорційний до національного складу тієї держави, з якої вони походять. Усталивши в такий спосіб зрізничкування еміґраційної групи за національностями, як перший ступінь наближення до пошукуваної інформації, можемо вводити відповідні корективи, базуючись при тому на об'єктивних прагматичних спостереженнях.

II

Дирекція державної статистики Арґентини подає, що протягом 90 років, тобто від 1857 до 1947 року, поселилось в цій країні на постійне перебування 3.473.281 особа (в'їхало 6.609.188, виїхало 3.135.905, сальдо 3.473.281). За місцем народження ці поселенці походили з таких держав:

Італія — 1.476.725 (42,5%), Еспанія — .164.321 (33,6%), Польща — 155.727 (4,5%), Росія — 114.303 (3,3%), Франція — 105.537 (3,0%), Німеччина — 59.895 (1,7%), Портуґалія — 35.470 (1,0%), Юґославія — 31.512 (0,9%), Чехо - Словаччина — 25.024 (0,7%), Британія — 19.525 (0,6%, інші національності — 285.248 (8.2%).

(Закінчення буде)

З НАШИХ БУДНІВ

ГОРЕ З КАПРАЛЯМИ

Друг Олекса став домовласником недавно, сказати б можна, з новим роком зажив як хазяїн домовитий у власній хаті на Асторії. Чомусь, однак, з першого дня хазяйнування запризяглися проти нього стихійні сили: надтягнула снігова хуртеча. Визирнув друг Олекса у віконце, а тут світу Божого не видати! Понадувала чортова мана кучуґурі снігу аж по самі вікна. Не було іншої ради, як піти за добрим прикладом „лендлордів" на тій самій вулиці, — значить, друг Олекса озброївся в шуфлю, поплював у жмені і давай відгортати з-під снігу свою обитацію. Прокопав один тунель до поштової скринки, другий до ґаражу, і вже забирався прочищувати хідник перед хатою, як тут на ґаночку з'явилась пані Оксана, закутана в халат, у папільотах, і замахала на нього руками:

— Гей, чоловіче, — гукнула, — кидай роботу і йди в хату!

— А що сталося? — перепитав друг Олекса, червоний, як рак, від ґімнастики.

— Кажу тобі — кидай лопату і йди в хату! Оце ж перед хвилькою промовляв по телевізії мейор міста і закликав таких, як ти, інвалідів, щоб не відважувалися, боронь Боже, борюкатися зі снігом! Чув?

На таке диктум друг Олекса, розуміється, склав зброю до ґаражу і потьопав у хату. До речі, виявилось, що це факт, що мейор Ліндзі таки справді апелював через телевізію до громадян, які скінчили сороківку і мають проблему з серцем чи з легенями, щоб не рвалися до сніговідгортання, бо це може їм пошкодити.

— А ти ж, — переконувала його дружина, — вже й п'ятдесятку розміняв і маєш клопіт з астмою. Це, виходить, ніби пан мейор особисто до тебе звертався.

— Та воно, ніби, так, — похитав головою друг Олекса. Навіть приємно йому зробилося, що така велика шишка, як мейор міста, хоч ані йому брат, ані сват і навіть особисто з ним не знайомий, турбується його здоров'ям, ще й по телевізії просить, мовляв — шануйся, хлопче, сиди в хаті і не рипайся, щоб не напитати собі біди.

Та не встиг наш друг крихітку обігрітися й задрімати перед телевізором, як різкий дзвінок знадвору привернув його, так сказати, до голої дійсности...

— Ой, чоловіче! — скрикнула пані Оксана, — там поліцай стоїть під дверима!

Чорний сторож публічного порядку зміряв нашого друга таким поглядом, від котрого коркотяги випростовуються.

— Ви тут, кажуть, новий ґазда? .. Віднедавна? — запитав.

— Всього пару днів, офіцере, — поквапився пояснити друг Олекса.

— Дуже гарно. А чому сніг не пpометений перед вашим палацом? Хочете, щоб хтось посковзнувся і скрутив собі в'язи? .. А потім по судах вас тягав? .. Треба вам такого щастя?

— Та ні, офіцере, — заметушився друг Олекса, — я ось, бачите, зачав був відгортати, але дружина . . . покликала мене до телефону . . . Я зараз, за мінутку!

— Ну, і що з того, — жалівся потім дружині друг Олекса, — що мейор міста пошкодує твого здоров'я, коли після того прийде поліцай і займе тебе до роботи? З капітаном чи з майором завжди собі даси раду. Найгірша біда з тими капралями!

Ікер

Лев Шанковський

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ І НАШІ ЗАВДАННЯ

(3)

Курси дипломового рівня („ґредюейт") з російської історії даються, знов же за нашими підрахунками, у 84 високих школах, головно в університетах. Ці курси ведуть до здобуття диплому маґістра або доктора з російської історії. Таким чином, можна сказати, що в ЗДА й Канаді існує 84 катедри російської історії. Підкреслюємо, мова йде про катедри російської історії, а не російської мови чи катедри з ділянки політичних або соціяльних наук, отже й т. зв. совєтознавства.

На маргінесі цієї цифри 84 катедр російської історії героїчні змагання наших студентів за одну-єдину катедру українознавства в одному з американських університетів виринають особливо пластично. Вони з переконливою силою кличуть українську громаду на завершення цього діла. Треба тільки зрозуміти, що у випадку катедри українознавства не йдеться про організацію нижчих чи вищих курсів української мови для українських студентів, але про організацію дипломових („ґредюейт") студій з системи українознавчих наук для тих студентів (не конче українського походження), що бажають спеціялізуватись в цій „ерії".

Все ж таки, не зважаючи на достатню кількість катедр російської історії, висліди їхньої науково-педагогічної праці незадовільні. В минулому році появилося джерело*), з якого можемо подати точні відомості.

Отож, за час від 1873 до 1960 року в ЗДА та в Канаді написано 7,635 дисертацій на ступінь доктора філософії з історичних наук. У тому числі дисертацій з історії Росії написано 133, тобто 1.74% всіх дисертацій. З якої точки зору ми не дивилися б на цю цифру, не можемо сказати, що науково-педагогічний вишкіл істориків в Росії зорганізовано в ЗДА і Канаді відповідно до наявних потреб.

Цікаво, як ці дисертації розподіляються за своєю тематикою:

Табл. 3.

Початки російської історії	1
Загальна історія Росії	6
Економічна історія	4
Зовнішні зносини	41
Інтелектуальна історія	7
Політична історія	40
Соціяльна історія	3
Історія слов'янських народів	1
Історія Церкви	1
Російська революція	22
Історія воєн	7
Разом:	133

Переважає, отже, тематика зовнішньополітична та політична. Вражає цілковитий брак дисертацій на тему національних відносин, історії російського колоніялізму. Цілком мало дисертацій написано на тему історії Церкви, а також економічної й соціяльної історії.

Кількість дисертацій з історії Росії варто порівняти з кількістю дисертацій з історії неросійських країн. У наше зведення вводимо всі країни сучасного совєтського бльоку (сателіти), за вийнятком Монголії. Отже, в роках 1873-1960 написано 83 дисертації з історії неросійських країн, які розподіляються так:

таб. 4.

Україна	2
Білорусь	--
Литва	3
Латвія	1
Естонія	2
Грузія	1
Вірменія	4
Азербайджан	--
Туркестан	6
Польща	28
Румунія	7
Угорщина	5
Чехо-Словаччина	12
Юґославія	6
Болгарія	6
Альбанія	--
Разом:	83

Не всі з наведених угорі дисертацій з історії неросійських країн є дисертаціями в стислому цього слова значені. Ось, наприклад, такими не є обидві дисертації з українською тематикою: в одній обговорюється історію української еміґрації в ЗДА, а в другій — історію Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Здається, ніщо не може краще ілюструвати недоліки організації науково-педагогічної праці для вивчення історії Росії в ЗДА й Канаді, як наведені нами цифри. Адже ж 133+83 дисертацій написали докторанти історії Росії та Східньої Европи не за рік чи за декаду, але майже за сторіччя (точно: 87 років: 1873-1960). Таким чином, на один рік припадає пересічно коло півтори дисертації з історії Росії та одна, не ціла дисертація з з історії інших країн Центральної й Східньої Европи. І хоча за роки 1961-1965 кількість докторських дисертацій з росієзнавчих наук непомірно зросла (про ці дисертації інформує в щорічних зведеннях журнал „Ди Слевік Рев'ю"), все ж таки дисертації з російської мови й літератури, як теж із совєтознавчих наук, набагато перевищують дисертації з історії Росії та Східньої Европи, що таки вказує на певну недорозвиненість цієї науки в американських та канадійських школах.

Такий незадовільний стан мусить дивувати обсерватора, який знає, що назагал навчання історії в американських та канадійських школах поставлено високо, що школи ці диспонують кадрами добре вишколених істориків, що деякі галузі історичної науки, як, наприклад, вивчення американської історії, можуть служити зразком для інших народів, як організувати навчальний процес. І ще мусить бути дивно кожному обсерваторові, який знає, що велика більшість американських і канадійських високих шкіл має просто невичерпні ресурси для організації й ведення науково-педагогічної праці. Коли в цих умовах цієї науково - педагогічної праці не організується, то не можна дивуватись наріканням, що в цій країні немає знання Росії, а існують тільки різні ступні її іґнорації.

*) Warren F. Kuehl, Dissertation in History. An index to Dissertations completed in History Departments of U.S. and Canadian Universities 1873-1960. University of Kentucky Press, 1965.

Балтімор, Мериленд

БАЛТІМОР В ПОКЛОНІ Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ

Після Шевченківської Академії учнів Шкіл Українознавства при Українських Католицьких та Українській Православній Церквах, що відбулася в суботу 11-го березня в Балтіморі, виїхали до Вашингтону 12-го березня о годині 12:30 по полудні двома автобусами 80 дітей та старшого громадянства під проводом голови УККА д-ра Д. Коструб'яка, культ.-освітнього референта д-ра Ю. Криволапа та учительок п. В. Войтович та п. М. Іващенко, щоб там, у стіп пам'ятника Т. Шевченка, зложити вінець від української громади міста Балтімор. О год. 1:30 по полудні почався похід, очолений прекрасним синьо-жовтим вінцем, із вулиці П в напрямі до пам'ятника. Під звуки „Як умру то поховайте ..." четверо дітей урочисто зложили квіти під пам'ятником, а по закінченні „Заповіту" д-р Ю. Криволап виголосив коротке слово, пояснюючи, чому ми українці рік - річно в місяці березні, ту і на рідних землях, вшановуємо нашого Пророка України.

Це вже третій березень, що ця громада в місяці березні приїздить із квітами в поклоні Українському Кобзареві.

В найближчу неділю, 19-го березня о годині 5-ій вечором, відбудеться в Балтіморі Шевченківський Концерт для старшого громадянства і молоді при співучасті чоловічого хору „Прометей" із Філядельфії, на якому святочну промову виголосить редактор Іван Кедрин - Рудницький.

д-р Д. Коструб'як.

Едмонтон, Алберта

ПІДГОТОВКА УКРАЇНЦІВ ДО СВЯТКУВАНЬ 100-РІЧЧЯ КАНАДИ

Понад два роки тому при едмонтонському відділі КУК створено спеціяльний Комітет для підготовки та переведення святкувань в Едмонтоні 100-річчя Канади. На голову Комітету обрано адв. П. Лазаровича. В Комітеті пізніше створено декілька підкомітетів, яким доручено окремі ділянки підготовки до святкувань.

Зо програмою намічено вібути 26 і 27 травня (п'ятниця й субота), вечором, в Авдиторії Джубілі два концерти за окремими програмами. Крім цього заплянowано, в жовтні місяці, відбути одного дня концерт, а другого дня поставити оперу „Запорожець за Дунаєм".

Для зійснення цієї програми переводяться проби спільних хорів, в яких беруть участь співаки всіх місцевих церковних та світських хорів. Організовано спеціяльний хор з молоді, зокрема студентів гайскулу та університету. Проби цього хору також вже відбуваються. Запрошено окремих співаків солістів з Едмонтону й поза Едмонтону. Для дириґування опери „Запорожець за Дунаєм" запрошено з Відня (Европи) відомого композитора дириґента А. Гнатишина. Пороблено певні домовлености з оркестрою для опери.

В дні концертів і постановки опери, в долішній частині Джубілі Авдиторії, буде виставка українських книжок, українських вишивок, різних страв української кухні, з показом Різдв'яних, Великодних і Весільних столів з українськими стравами. Також покажуть експонати місцевого українського мистецтва: малярства, скульптури, архітектури та інших мистецтв. Вже приступлено до виготовлення окремих спеціяльних скриньок зі шклом для переховування деяких дорогоцінних експонатів на виставці.

Для розголосу й популяризації святкувань створено спеціяльний Підкомітет реклями та інформації під головуванням В. Бартка.

Без сумніву, що для переведення всієї наміченої програми потрібно великої суми грошей. Для здобуття грошових фондів створено спеціяльний Фінансовий Комітет під головуванням колишнього мейора міста Василя Гавриляка. При цій нагоді, закликаємо українське громадянство Едмонтону й всієї Алберти щиро складати свої грошові пожертви на здійснення програми святкувань 100-річчя Канади. Грошові пожертви просимо присилати на адресу скарбника КУК:

Mr. B. Melnychuk, 10205 — 97 Street, Edmonton, Alberta.

Чеки чи моні ордери належить виписувати так: Ukrainian Canadian Committee, з дописокою Centennial Committe. На кожну суму будуть видані спеціяльні поквитовання.

Закликаємо всі мистецькі сили активно включитися в піготовку до святкувань 100-річчя Канади. Закликаємо все українське громадянство всебічно допогти морально й матеріяльно у підготовчій праці, а після взяти масову участь у намічених імпрезах. Працюймо спільно й активно, щоб гідно відзначити 100-річчя Канади в Альберті!

КОМІТЕТ 100-РІЧЧЯ КАНАДИ
при Едмонтонському Відділі КУК

Шляхами Українських Січових Стрільців

(Пам'яті хор. У.С.С. інж. Евгена Носковського.)

Сл. п. Євген Носковський

На Поділлі багато наших воєнних пам'яток, зокрема обабіч ріки Стрипи. Йшов туди також шлях Українських Січових Стрільців, що їх чимало згинуло серед кривавих боїв під Семиківцями над р. Стрипою. А Соснів, Весела й інші подільські місцевості! І все те над тією річкою Стрипою, що лагідно несе свої води у Дністер, а далі у Чорне море.

І, мабуть о. Вол. Носковський, парох Сорік і Ліщинець, не передбачав подій, які будуть відбуватись над річкою Стрипою і що там воюватимуть з москалями українські вояки, а між ними — його сини. Не передбачав, що його самого, як царського в'язня, вивезуть у далекий Симбірськ над Волгою.

Прийшов р. 1914. Оба його сини Зенон і Евген в УС-С-ах, син Роман санітарний хорунжий в австрійському війську. Внедовзі, поручник УСС Зенон Носковський став командиром сотні УСС. в боях на Маківці, — його брат хорунжий — Евген — командиром чоти. Про першого бойового старшину УСС йшла широка слава. Про другого хор. Евгена, пластуна, спортовця, слід згадати з нагоди вістки про його недавню смерть у Чехії.

Евген Носковський був завжди поважний, діловий, але всміхнений. Він говорив жартом: „Воювати, пане товаришу, це не копаного м'яча грати. Тут не м'яч тобі літає у повітрі, — але „куферки" — ворожі гранати й шрапнелі. І нерви ти повинен мати сильніші, як під час мечу у копаний м'яч". У кождій ситуації хор. Евген Носковський, мій добрий товариш, був на свойому місці й опановував положення, у чому помагала йому давня пластунська й спортова заправа. Він верстав увесь довгий шлях боїв під час визвольних змагань. Наприкінці опинився у польськім таборі для полонених в Тухолі, — але пластун Генко скоро знайшов стежку з нього на волю. Останні роки, обидва брати, сотн. УСС. Зенон і хор. УСС Евген, жили на Закарпатській Україні і в Чехословаччині. Вістками про них втішалась їх сестра і їх побратими на еміґрації. Але доля хотіла, щоб ця радість була недовга. На протязі кількох останніх літ відійшли до звіту перед престіл Всевишнього — спершу сотн. Зенон, після того чоловік сестри, пані Галини, — хор. УСС.Володимир Гірняк, врешті хор. Евген Носковський. „Остання сотня Українських Січових Стрільців" що залишилась ще тепер в живих, — прорідилася знову. На похоронах братів Зенона і Евгена Носковських не чути було прощальної стрілецької пісні, ані не закосичено їх домовини червоними маками, що їх любили УС-Стрільці.

Вдова і сестра — пані д-р Галина Носковська-Гірняк в Ню Йорку переносила мужньо один удар за другим. А коли недавно зійшлася стрілецька братія у Народнім Домі, щоб згадати тих усусусів, що відійшли, — д-р Степан Ріпецький, історик УСС, говорив про заслуги родини о. Володислава і Ольги Носковських та їх дітей для нашого народу. І ми, побратими Українських Січових Стрільців з-перед 50-ти років, тепер згуртовані у Братстві, тій нашій „останній сотні", віддали нашу стрілецьку пошану памяті сотника УСС Зенона а тепер хор. УСС Евгена, і цілій заслуженій й патріотичній родині о.Носковського. Пригадуються слова О. Олеся: „Не хиліть голов в журбі, найдіть на рани ліки, — хто умирає в боротьбі, в серцях живе вовіки".

ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ,
член Істор. архів. Комісії Братства УСС.

Доповідь Т. Гунчака „Українські кордони, як критичний чинник у совєтсько-польських відносинах"

На засіданні Комісії УВАН для дослідів над пореволюційною Україною й Совєтським Союзом 11 лютого 1967 року доповідав д-р Тарас Гунчак, професор історії в Рутґерському Стейтовому Університеті, Ню Джерзі. Головуючий проф. В. Голубничий представив доповідача, як довголітнього й авторитетного дослідника в ділянці тематики доповіді. Темою доповіді були „Українські кордони, як критичний чинник у совєтсько-польських вмаєминах" головним чином протягом 2-ої світової війни.

В доповіді Т. Гунчак наголосив, що хоч Польщі й не вдалося осягнути кордони з 1772 року (до Дніпра), про що мріяли навіть деякі провідні особи уряду, проте поляки зуміли здобути обширні території на Сході та зберегти їх для себе, підписавши договір з РСФСР та УССР в Ризі в березні 1921 року. Неґативним для Польщі аспектом цього договору було те, що здобуваючи етнічно непольські території, Польща дістала великі, національно свідомі та до неї вороже наставлені меншини, які від'ємно вплинули на внутрішню стабільність і розвиток країни. Ці ж меншини стали також і чинником нестабільности радянсько - польських відносин.

В період 2-ої світової війни уряд Сікорського обороняв вже тільки ризькі кордони. Привернення Польщі кордонів з 1 вересня 1939 р. стало основною метою польської дипломатії під час другої світової війни. Незважаючи на намагання Вашингтону й Лондону знайти компромісову розв'язку проблеми польсько - українських та польсько - білоруських кордонів, поляки стояли непохитно на позиції реставрації кордонів 1939 року. Ця позиція польського уряду та великі успіхи Червоної Армії в процесі війни привели до помітної декон'юнктури польської політики в таборі західних Альянтів, а вже в 1944 році польська дипломатія потерпіла повну поразку в своїх спробах привернути кордони 1939 року. Доповідач висунув і обґрунтував тезу, що якби польський лондонський уряд зайняв з самого початку більш елястичну позицію в питанні східних кордонів, він міг би здобути більше від Сталіна не тільки в територіяльному віднoшенні, але й в сенсі визнання Радянським Союзом права цього уряду бути урядом Польщі після війни. Затята непоступливість поляків в питанні східних кордонів з самого початку їхнього союзу з СРСР (1941-44 рр.) викликала до них ворожість з боку радянського уряду.

В дискусії по доповіді порушувалось також питання сучасних західних і східних кордонів Польщі.

Л. Д.

Грудка землі на свіжу могилу бл. п. Юліяна Маланчука

Многолюдно й величаво прощала востаннє „Запорізька Січ" — 327 Відділ УНСоюзу в Гемпстеді, Лонґ Айленд, і ціла гемпстедська громада свого довголітнього й активного члена бл.п. Юліяна Маланчука.

Не мріялось навіть бл.п Юліянові, коли то він малим ще хлопцем бігав по рідному селі Вазар, на Чортківщині Зах. Україна, що колись прийдеться йому покидати свій Рідний Край й далеко від нього, у відносно ранньому ще віці, в чужій землі зложити свої кості на вічний спочинок.

Бл.п. Юліян Маланчук рідний брат Єписк. Володимира, Ексарха укр католиків у Франції, прибув з жінкою Стефанією й донькою Орисею до Америки весною 1949 р. і осів — в крузі своїх рідних і односельчан — в Іст Медов, біля Гемпстеду, на Лонґ Айленді. Таки зараз став, враз з родиною, членом місцевого — 327 Відділу УН-Союзу в Гемпстеді, де брав активну участь в житті Відділу, будучи кількакратно членом його Уряду.

Був він активним членом місцевої громади і примірним парохіянином. Жадна національна чи товариська місцева імпреза не обійшлася без його присутности, чи активної участи.

І тому не дивно, що, коли він — скошений невблагачною хворобою пістряка, покинув цей світ у 59-му році життя, то гемпстедська громада справила йому 9-го березня такий величавий похорон, якого Гемпстед досі ще не бачив. Помимо робочого дня — сотки громадян, а зокрема членство 327-го Відділу УНС зі своїм Урядом і прапорами, віддали бл.п. Юліянові останню прислугу, відпроваджуючи його на місце вічного спочинку.

Для вшанування його пам'яті присутні на жалібній гостині зложили 250 дол. на Укр. Університет в Римі.

Прощаємо й ми Тебе, Незабутній наш Друже Юліяне, як довголітнього й активного нашого члена. Спи сном щасливого й сни про Рідний Край, про який Ти так все мріяв, а головно під час своєї тяжкої хвороби.

Хай чужа земля буде Тобі пером. Пам'ять про Тебе позістане між нами по-віки.

Замість квітів на свіжу могилу нашого члена бл.п. Юліяна Маланчука складаємо — крім Служб Божих за упокій його душі — дол. 10 на Український Університет в Римі.

Управа „Запорізької Січі",
327. Від. в Гемпстеді

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ґері Ґрафман, відомий американський піяніст, твердить про зв'язки з Україною

Ню Йорк. — У понеділок 20-го березня, о 8 г. 30 хв., в „Карнеґі Голл" відбудеться концерт відомого в музичному світ 37-річного піяніста - віртуоза Ґері Ґрафмана, багато платівок якого зарекордовані з такими симфонічними оркестрами, як Нюйоркська, Філядельфійська, Бостонська, Клівлендська, Шикаґівська. В „Карнеґі Голл" він гратиме Скарлатті, Бетовена, Шопена й ін. У програмі концерту, в розповіді про цього мистця, сказано, що понад усе Ґері Ґрафман любить подорожувати: він вже кілька разів об'їхав світ, від ЗДА до Гонґ - Конґу, від Куала Лямпуру до Парижу. Американський католицький щоденник „Крищен Саєнс Монітор" писав, що це „піяніст, якого треба поставити поруч із великими піяністами нашого часу". В програмі концерту зазначено також, що чи не єдиною країною, де він не був, є Росія, бо, — сказав Ґері Ґрафман, „Мій дід був одним з провідників українського сепаратистичного руху, він був українським амбасадором у Лондоні та до Ліґи Націй". Музичний критик Мартин Маєр, автор тексту, надрукованого в програмці, зазначає не без іронії, що цей надзвичайно обдарований піяніст „напевно не був би щасливий в Росії, бо він дуже любить подорожувати і добре попоїсти". Концерт, що віддбудеться в понеділок увечорі, організований об'єднанням „Ню Йорк Речітал".

АМЕРИКАНСЬКІ АЛЬПІНІСТИ ВПЕРШЕ здобули найвищу гору в Північній Америці взимі — МекКінлі, висота якої становить 20,320 стіп. Літак американського летунства скинув їм надавчий радіовий апарат на висоті 14,000 стіп, і вони передали таку вістку: „Подайте вістку, що ми 1-го березня о год. 7-ій по полудні вийшли на вершок гори МекКінлі". Дружина цих альпіністів складалася з таких спортовців: 22-річний Арт Дейвідсон, 25-річний Дейв Джанстон і 35-річний Рей Женет. Всіх альпіністів, які місяць тому вибиралися на вершок МекКінлі, було 12, але інші відпали по дорозі, і витримали до кінця тільки три.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Список, ч. 13

Т. Кульчицький, Денвер $11.80
Джан Делікатессен, Асторія 10.00
В. Ривак, Ню Йорк 7.20
І. Беген, Тітусвілл 6.00
Н. Гнатчук, Еспаноля 6.00
П. Федак, Ню Гайд Парк 6.00
І. Ващук, Дірборн 5.00
І. Й. Остапчук, Дотан 5.00
І. Гуцуляк, Шикаґо 4.00
Д-р Я. Коропей Потакет 4.00
Р. Тепок, Форт Вілліям 4.00
С. Боднар, Ірвінґтон 3.00
Н. Бурбела, Роззел Парк 3.00
І. Давидюк, Гаґерставн 3.00
П. Демидович, Ню Йорк 3.00
М. Дзядик, Ґлестонбури 3.00
М. Сліїв, Ню Йорк 3.00
Н. Среґа, Ірвінґтон 3.00
М. Когут, Ню Йорк 3.00
В. Лесіцький, Торонто 3.00
Д. Лоіш, Філядельфія 3.00
П. Мороз Розіндейл 3.00
Д. Осадчук, Бріджпорт 3.00
Х. Павлик, Ню Йорк 3.00
І. Панчук, Беттл Крік 3.00
Л. Смик, Бінґгемтон 3.00
М. Стасєвич, Філядельфія 3.00
Т. Федус, Філядельфія 3.00
Г. Філінська, Філядельфія 3.00
Й. Фуґа, Фенікcвілл 3.00
Д-р інж. Р. Шехович Еванстон 3.00
Школа св. Юра, Ню Йорк 3.00
Н. Щур, Бреддок 3.00
І. Бараник, Джансон Ситі 2.00
І. Бохарська, Боайсвілл 2.00
Б. Ганяк, Ірвінґтон 2.00
М. Гулачок, Джансон Ситі 2.00
В. Дворчин, Квінс Віллидж 2.00
С. Демків, Гемтремк 2.00
Й. Крутиголова, Клівленд 2.00
П. Левенець, Асторія 2.00
Н. Лічанський, Ґарфілд 2.00
М. Мартиненко, Трентон 2.00
С. Мозилявський, Клівленд 2.00
І. Новак, Трентон 2.00
М. Новак, Лос Анджелес 200
Д. Онищак, Бріджпорт 2.00
О. Петришин, Бруклин 2.00
Й. Пригода Рочестер 2.00
А. Прокофіїв, Торонто 2.00
М. Роман, Сліквілл 2.00
О. Смик, Бінґгемтон 2.00
Н. Стефанів, Ню Йорк 2.00
І. Шалко, Дітройт 2.00
Т. Янчак Клівленд 2.00
А. Кавшан, Філядельфія 1.50
Г. Горбачевський, Янґставн 1.20
А. Дмитріюк, Боффало 1.10
М. Бойко, Ірвінґтон 1.00
В. Вальків, Монтреаль 1.00
А. Васюта, Філядельфія 1.00
А. Гнатов, Міддлтовн 1.00
А. Гузьва, Честер 1.00
П. Гузьва, Честер 1.00
П. Ґадач, Філядельфія 1.00
С. Ґерльовський, Філядельфія 1.00
М. Ґлова, Кліфтон 1.00
Я. Ґоїв, Дітройт 1.00
Я. Данилюк, Рарітан 1.00
І. Доцяк, Гейверфорд 1.00
Д. Дубрівний, Дітройт 1.00
С. Іллюк, Сісеро 1.00
Т. Калитовський, Дітройт 1.00
М. Коваль, Шикаґо 1.00
Н. Коназевич, Джансон С. 1.00
М. Конашевич, Шикаґо 1.00
А. Крутіненко, Клівленд 1.00
Г. Кузів, Вайяндотте 1.00
Р. Купчинський, Лорейн 1.00
О. Лесюк, Лорейн 1.00
І. Лисий, Клівленд 1.00
А. Масник, Перришінґ 1.00
М. Надзяк, Караополіс 1.00
П. Новак, Шикаґо 1.00
П. Ноґач, Шикаґо 1.00
В. Ониско, Клівленд 1.00
М. Романчук, Стайвесант 1.00
М. Сова, Філядельфія 1.00
В. Сегейда, Джамайка 1.00
С. Слабик, Лякаванна 1.00
А. Слиж, Вудсайд 1.00
М. Сухарчук, Елирія 1.00
І. Усвк, Шикаґо 1.00
К. Хамула, Бруклин 1.00
Н. Чулаєвський, Бруклин 1.00
А. Шафран, Кліфтон 1.00
А. Шишак, Феніксвілл 1.00
С. Шумаков, Кемпбелл 1.00
А. Шумінський, Флашінґ 1.00
Г. Явдошак, Шикаґо 1.00

Згадка про Анну Ярославну

Є факти в історії України такі видатні, що їх годі без кінця замовчувати. До таких належить факт, що українська княжна була королевою Франції, про що минулого року, під час відвідин Києва, згадував французький президент. Київська „Молодь України" з 24 лютого розповідає своїм молодим читачам: . . . „Київська Русь — могутня держава, досягла величі і міжнародного визнання ще в XI столітті. Тож не випадково в 1048 році біля Золотих воріт з'явилися посли французького короля, онука Гуго Капета — Генріха I, щоб попросити руку у дочки Ярослава Мудрого — Анни. Для подрібленої Франції із її ворогуючими васалами та сеньйорами поріднитися з Києвом була велика честь Київ на той час мав чудові кам'яні палаци, численні золотоверхі храми, оборонні споруди, він справедливо вважався суперником Константинополя. Посли Франції з почестями були прийняті Ярославом Мудрим у Софійському соборі. Їм показали чудову бібліотеку, правили службу у Десятинній церкві. Перегодом на кафедральному соборі у Реймсі король Франції Генріх I обвінчався з княжною Анною Руською. Київська Русь — ця висококультурна держава, яка анітрохи не поступалася досягненнями перед західними королівствами, а багато в чому й перевершувала їх, змушена була грудьми захистити західну цивілізацію" від азійської навали.

НА УВАГУ ЧЛЕНАМ СУЖА

Секретаріят Спілки українських журналістів в Америці пригадує членам Спілки, які бажають мати свою світлину у виданні, присвяченому обом З'їздам Українських журналістів, — прислати її на адресу секретаря Управи д-ра Романа Криштальського:
14 Peck Ave, Newark 7, N.J.
разом із 10. — на кошт кліші.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. о. СТЕПАНА ГАРАБАЧА і Його ДРУЖИНИ
бувші Парафіяни села Мацьковичі, повіт Перемишль — в Ню Йорку, складають на Українську Католицьку Школу св. Юрія в Ню Йорку:
Микола Перхач $10.00, Зофія Демків-Кріль $10.00, Анна Козак-Косовська $10.00, Василь Ханас і його дружина Марія Цура $5.00, Зофія Гораль $5.00, Петро Костечко $5.00, Текля Степанків-Турчак $5.00, Анна Турчак $5.00.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Стриянки
бл. п. ОЛЬГИ зі САТУРСЬКИХ ОСАДЦА
складаємо по 15.00 долярів на потреби Українського Університету в Римі.
Марія Букавин, Евфрозима і Володимир Петровські, Тетяна і Аполінарій Осадца, Стефанія і Юліян Осадца, Дарія і Александер Леськів, Ольга і Ярослав Городецькі, Ольга і Яромир Зазуля.

СПОРТ

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Крила" — „Рамс" 0:0

„Леви" — „Олімпікс" 1:1

Шикаґо, Ілл. 11-го березня. — В сьомому крузі сімкового футбольного турніру обі українські дружини здобули успіхи, осягаючи нерішені висліди із сильними суперниками. Сумівські „Крила" відібрали сильній німецькій дружині одну точку і нагоду вернутися до Вищої Дивізії, з якої „Рамс" впали до Першої Дивізії в минулому році. „Крила" закріпилися на сьомому місці з точками 5:9 відношенням воріт 6:9. Вони мають ще дві зустрічі із слабими шведськими „Вікінґами" та чеською „Спартою". Цим самим є вигляди, що „Крила" здобудуть в цих грах чотири точки і займуть шосте місце, яке ґарантує їм місце в сімковому турнірі наступного року. Воротар Степан Боднар був найкращим змагуном „Крил". Він оборонив цілий ряд сильних і небезпечних стрілів. „Крила" не використали вільного на 7-ій хвилині та перестрілили ворота „Рамс" у 18-ій хвилині. Суддював ці змагання Ярослав Дикий. Склад „Крил": Боднар, М. Куляс, Дудзяк, Курпіта, Чернюк, Стрільчук, Абрамюк, Петраш, Меддинський.

„Леви" зустріли в цьому дні дуже швидку грецьку дружину „Олімпікс", яка мріяла здобути в цьому році першість турніру. По утраті одної точки в грі з „Левами" греки втратили вже вигляди на перше місце, яке, мабуть, припаде польській дружині „Орли", підсиленій трьома професійними змагунами з Польщі. Напад „Левів", підсилений бомбардіром Бравном, пробивався вперед і загрожував воротам греків. Ворота для „Олімпікс" здобув на 2-ій хвилині Бенітез, а вирівняння впало зі стрілу Бравна на 15-ій хвилині зустрічі. Дальші намагання обох дружин здобули рішальні переможні ворота не дали успіхів. Воротар „Левів" Банах оборонив вільне на 16-ій хвилині змагань. Він теж оборонив вільне вже в 1-ій хвилині зустрічі. „Леви" закріпилися на п'ятому місці Вищої Дивізії з точками 8:6 та відношенням воріт 8:9. Їм ще остали дві гри, з дружиною „Ґрін-Вайт" та з „Кікерс". Коли б „Леви" здобули в цих ддвох грах три точки, вони закінчили б на четвертому місці — турнір. Склад „Левів": Банах, Еліяшевський, Бульба, Медина, Руїз, Бравн, Ґевара, Полюхович і Шлапак.

Білярдовий турнір „Левів" почнеться в п'ятницю, 31-го березня о год. 6:30 вечером в домівці Т-ва. Зголошення білярдистів до участи в турнірі приймає Управа із оплатою одного доляра від учасника.

Петро Головатий

Докія Гуменна у Каліфорнії

На початку березня відома українська письменниця Докія Гуменна, яка постійно перебуває в Ню Йорку, після туристичних відвідин окремих південно - західніх стейтів Америки прибула до Сан Дієґо у Каліфорнії.

Сердечно зустріли її читачі її творів. Письменниця протягом кількох днів оглядала та знайомилася із особливостями та атракціями міста.

У неділю 5 березня в українській хаті „Інтернаціонального Клюбу - Села" у Болбоя Парку відбулася непередбачена письменницею зустріч із широким колом своїх читачів та громадянством. Письменниця прочитала декілька своїх коротких оповідань і згодом за шклянкою кави у дружній атмосфері проходив цікавий обмін думок

Зголошуючи замовлення на окремі її твори присутні, наперекір волі скромній письменниці, перевели збірку на видання її творів.

Приємно вражена несподіванкою у Сан Дієґо Докія Гуменна вирушила до Лос Анджелесу, продовжуючи свою тримісячну подорож над Пацифіком.

О. Куленко

Вісті Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА

Фінансові справи

З нагоди роковин Великого Каменяра Івана Франка та першого голови НТШ Михайла Грушевського, які то річниці відзначено урочистими науковими конференціями, вплинули численні пожертви, призначені на видання збірників на їх пошану. Тут подаємо першу частину поіменних списків ВШ. ПП. Жертводавців. Пожертви зложили: по день 15-го лютого 1967 р. 1.051 дол. — д-р Роман Смик, Ковл Сиmі, Ілл., з того 1.000 дол. на видавничі цілі, а дальших 51 дол. як різдв'яний дар на НТШ; 500 дол. — Укр. Нар. Союз, Джерзі Сиmі, Н.Дж., 530 дол. — В. Грабець, 300 дол. — проф. д-р С. Кулик, 225 дол. — д-р Д. Фаріон, 200 дол. — І. Холоденко, 175 дол. — д-р В. Кіналь, 125 дол. — д-р П. Демус, 112 дол. — З. Юрків. По 100 дол. — Л. Тягнибік, А. Криницький, д-р С. Войтович д-р М. Іваницький. 80 дол. — д-р Н. Дейчаківський, 75 дол. — д-р Б. Гарбовський, 70 дол. — УККА Відділ Лорейн (п. Лучковська, п. Федорів), 65 дол. — „Самопоміч", (Трентон), 62 дол. — проф. О. Погорецький, 60 дол. — адв. І. Панчук, 55 дол. — п. М. Головінська. По 50 дол. — д-р О Любчак, „Самопоміч" Клівленд, Е. Котик, І. Лебедович, Е. Лебедович, Український Робітничий Союз (пред. А. Батюк) Скрентон, проф. д-р О. Смакула, проф. д-р Р. Осінчук, д-р В. Пруць, д-р Я. Рожанковський, д-р М. Гнатчук, д-р Б. Лотоцький, д-р Н. Дражньовська, д-р С. Тимків, д-р Р. Карбівник, д-р Ю. Залізняк, д-р М. Грушка, д-р Є. Стецьків, проф. д-р В. Богун-Чудинів, д-р Б. Филипчак, краЇнський Центральний Комітет (п. М. Хитра), Елизабет, д-р К. Кебало, п-ство д-р Є. Омельські. 45 дол. — д-р О. Волянський. По 40 дол. — д-р К. Г. Рогозинський, д-р В. Онуферко, д-р В Оренчук, п-ство д-р І. Макаревичі. По $ 35 — п-ство проф. д-р М. Стахів, УККА Відділ Лорейн. По 30 дол. — д-р М. Комар'янський УККА, Відділ Коговз (дир. Ю. Бачинський), д-р М. Диिцьо, д-р В. Сушків, д-р Ю. Мигайчук, д-р Я Писарів. По 25 дол. — П. Гарасимів, д-р Н. Гайворонська, І. Голембйовський, В. Лехицький Н. Прегар, Г. Личковський, п-і М. і В. Семенина, п-і С. Шевченко, п-і Х. Мотуз, д-р Я. Блищак, проф. д-р М. Овчаренко, д-р М. Логаза, проф. д-р М. Мостович, інж. Р. Загайкевич, д-р М. Сагайдак, д-р Я. Восвідка, д-р Я. Ченстух, п-і Ю. Скремета, д-р Т. Сенківський, проф. д-р Я. Падох, д-р А. Слюсарчук, Український Народний Союз Відділ 221 (дир. Т. Шпікула, Шикаґо), д-р І. Ґумовський, Український Народний Дім Лорейн, проф. д-р П. Грицак, д-р О. Ґудзяк, д-р Б. Гординський, д-р Л. Мурський, д-р Я. Микулович, Український Федеральний Кредитовий Банк Рочестер, о. проф. д-р С. Сабол, А. Лисикевич, І. Малиновський. По 21 дол. — М. Левицький, дир. П. Ямняк, п-ство І. Кальмук (в попередньому періоді збірок зложили суму 1.000 дол. на видавничі цілі НТШ), о. проф. П. Чавс. По 20 дол. — В. Пасічняк, В. Прокопович, Ф. Ковтонюк, К. Бачинський, д-р М. Белендюк, д-р Р. Мороз, проф. д-р В. Соколовський, д-р М. Лободяк, М. Ковальчук, д-р І. Ліщинський, В. Соя, д-р С. Глинянський, д-р Б. Панасюк, д-р А. Тершаковець, проф. Р. Придаткевич.

Дальший поіменний список ВШ. ПП. Жертводавців подамо в наступних „Вістях НТШ." Всім ВШ. ПП. Жертводавцям складаємо на цьому місці нашу найщирішу подяку за прихильність для вільної української науки та за матеріяльну підтримку нашого Товариства.

Управа

Д. ПАВЛИЧКО ЗАКЛИКАЄ ДО „РАДЯНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ"

На зборах членів компартії — членів письменницької організації в Києві, виступали проти „зрадницької політики нинішніх китайських керівників", між ін., секретар Партбюро СПУ В. Козаченко, О. Полторацький, А. Хижняк, В. Речмедін, Дмитро Павличко та ін. Зокрема Павличко, погрожуючи Мао Тсе-тунґові, закликав літераторів „більше писати творів на героїчні теми, активніше сприяти вхованню нашої молоді в дусі радянського патріотизму"...